

DEBRECZENI UJSÁG

HÁJDUFÖLD

Előfizetési ára egy óra 2:40 P. Negyedévre 7 P.
Évi 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétfőnap 8, vasárnap 12 fillér

Felolvasó szerkesztő
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. he. rceg utca 16
Telefon 3—43. Kádóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1—41.

További intézkedések

A magyar közvélemény, mely mindenkor be tudott illeszkedni a változott viszonyok adottságába a Károlyi-kormánytak takarékosági politikáját is megértő lélekkel fogadta. Bármennyire is súlyosan érintik társadalmunkat a legújabb kiadott rendeletek, a polgári társadalom a nehezebbnél nehezebb terheket megadással és hazafiúi öntudatának imponans méltóságával vállalta magára.

A világválság mely Csonkagyarországot szomorú vergődésében csereszerezen sújtja, olyan feladatot termelt s a magyar kormányt is olyan intézkedések megtételére kényszeríti, amelyek nélkül a pénzügyi kibontakozás, költségvetésünk egyensúlya és ezen keresztül állami talpraállásunk el sem képzelhető. Ezt jól tudja mindenki, belátta megértette s következményeinek hatalmas terheit jól is vállalta minden jó magyar, a társadalomnak minden oly rétege, melyet a rendeletek már érintettek.

A leépítési munka már közel egy hónapja folyik. A Károlyi-kormány, mely puritánságban áldozatkészségben, önfeláldozásban s a takarékoság terén is maga jár elől jó példával, a 33-as bizottság közreműködésével a rendeleteknek egész halmazát hacsájtotta ki. A pénzügyi s közgazdasági szanálásnak ez azonban csak kezdete lehet. A magyar társadalom, mely hazafias érzéstől vezérelve aggodó lélekkel lesi a kibontakozás virradatát, egyre sürgetőbb szívvvel egyre több várakozással tekint a további intézkedések elé.

Egy percig sem késhetik tovább a mammoth-jövedelmek, a horribilis méretű vagyon-növelés lefokozása. Véget kell vetni annak a tarthatatlan és erkölcstelen állapotnak, amely az álláshalmozások és óriási méretű jövedelmszerzések révén a közgazdasági vérkeringést már esztendőik óta bénítják. Véget kell vetni annak az alattomos és sötétben bujkáló manipulációnak, mely egyéni érdekekből, a nemzeti érdekét teljesen figyelmen kívül hagyva a magyar pénzt idegen földrésre csempészi. Legezen vége a magyar pénz külföldre sibilásának!

Csak két-három pársoros rendeletre van szükség: lefokozni a mammoth-jövedelmeket, megszüntetni az álláshalmozást s kérelmetlenül szankciók alkalmazásával a vagyoncsempészt megakadályozni. De úgy, hogy az a sok pénz, mely külföldön bujkál visszakerüljön Magyarországra: ha ez történik, úgy nemcsak a betegség tünetjeit de a kórság okát is kiküszöböljük.

Károlyi Gyula és kormánya eddig is bizonyosságot tett jóakarata mellett. Ha erős kezével ezen a részen is operálni kezd, megmentheti a hazát. A diagnózis már megvan, a tüneti kezelések is folynak. — most már csak az operációs készen áll. A magyar társadalom, mely súlyos terhekkel vállain, gönyvedten hordja a jelent, a boldog jövő, a nemzet fel-támadása érdekében ezt a műtétet várja Károlyi Gyula kormányától.

Nyomában van a rendőrség a biatorbágyi pokolgépes merénylőknek

Az európaszerte körözött Leipniket állítólag Budapesten látták

Budapest, szeptember 16
A csendőri és rendőri hatóságok lankadatlan eréllyel folytatják a nyomozást a biatorbágyi tett-tetéseinek kipuhatólása érdekében. A hatósági szakvélemény alapján gyanuba vették Leipnik Mártont és intézkedtek kézrekerítése iránt. — Leipnik neve nem ismeretlen a rendőrségen, de legutóbbi szerepléséről a főkapitányság semmi közelebbit nem tud. Így azt sem tudta megállapítani, hogy járt-e Budapesten. Az ellene irányuló gyanu mindössze az irás-szakértő véleményén alapult, ezért adták ki ellene az elfogató parancsot és fényképét mint személyadatait megküldték valamennyi külföldi rendőrségnek.

A rendőrség nemcsak erre a nyomra fekteti a súlyt, hanem más nyomokat is igyekszik felkutatni, hogy kézrekeríthesse a szörnű gaz-tett elkövetőt.

Győrben előre tudtak a merénylőtről

Győr, szeptember 16.
Egy győri magánbiztonsági elnök jelentette a rendőrségnek, elmondta, hogy hűga már szombaton este értesült a győri korzón arról, hogy a bécsi expressz ellen merényletet követtek el. A rendőrség a bejelentés alapján széleskörű nyomozást indított, megállapította, hogy a győri kommunista sejt, amely az egész ország kommunista szervezeteinek egyik gócpontja, tudott arról, hogy merénylet készül. A győri rendőrség most az összes kommunista elemeket berendelte, a kihallgatások most vannak folyamatban.

Három gyanus ember a cseh rendőrségen

Prága, szeptember 16.
A rendőrigazgatóság minden intézkedést megtett, mikor hírt szerzett

a vasúti merénylőtről. A magyar határ felé csendőrség és határőrök szemmel tartottak mindenkit és több gyanusnak látszó utast f. tartóztattak, akik a határon átjöttek. Többek között letartóztattak cseh területen három gyanus embert, akik még személyazonosságukat sem tudták igazolni és minden felvilágosítást megtagadtak.

Egy hónapra itélték a hullafosztogatót

A biatorbágyi szörnű északán Luhr József gazdálkodó segédkezett a romok eltakarításánál és a sebesültek kiszabadításánál, közben egyik poggyászból néhány törülközőt és zsebkendőt kiemelt és a holmikat kabátja alá rejtette. A gazdát letartóztatták. A pestvidéki törvényszék a gyorsított eljárás alapján Luhr Józsefet lopás vátségében mondotta ki bűnösnek és az enyhítő szakasz alkalmazásával egyhónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a felek feleltek, Luhr Józsefet szabadonbocsátották.

Budapesten bujkál Leipnik

A szerdai nap nyomozásának legfontosabbnak látszó eseménye egy bejelentés. A főkapitányságot értesítették, hogy Leipnik Mártont a robbanás előtti napon, pénteken látták Budapesten.

A bejelentés úgy történt, hogy egy férfihang jelentkezett telefonon és közölte, hogy tudomása szerint egy ismerőse Leipniket pénteken látta Pesten. További adatokat nem közöl, a rendőrség azonban felszólította, hogy sürgősen jelentkezzék személyesen is a főkapitányságon.

A debreceni nyomozás

A biatorbágyi vasúti merénylet ügyében — mint tegnapi számunkban már megírtuk, — a debreceni rendőrség is széleskörű nyomozást folytat. Munkájukat nagyban megkönnyíti az a körülmény, hogy az 50.000 pengő jutalom elnyerésének reményében szinte óránként jelentkezik valaki, hogy felvilágosítást nyújtson a merénylők személyét és menekülésük útját illetőleg. A tegnapi nap folyamán ötven jelentkeztek, akik hatvani, vagy látni vélték valamit. Azonkívül Püspökladányból is jelentkezett egy ember, aki a merényletet követő nap éjjel a vasúti sorompó előtt igazgató, majdnem feldult lelkiállapotú autósokat látott és a beszélgetésükből azt vette ki, hogy a rendőrség elől menekülnek.

A bejelentések majdnem mind el-lenkeznak egymással, a rendőrség azonban minden megfigyelés ügyében

lefolytatja a nyomozást, bár ma már kevés a valószínűség arra vonatkozólag, hogy a tettesek Debrecen felé menekültek volna. Tegnapi megdől az a feltevés is, hogy a robbantáshoz használt lámpacsemet Debrecenből szerezték volna be a merénylők. A budapesti főkapitányság rádió útján értesítette a debreceni rendőrséget, hogy ebben az irányban ne folytassák tovább a nyomozást, mert a lámpacsemet nem Debrecenből került a merénylőkhöz.

Azok az autósok, akiket a merénylet utáni napon a Kálvin-téren igazoltattak, majd előállítottak a rendőrségre, szintén alibit igazoltak. Kiderült, hogy az autózó társaság egy forgalomból kivont autót kapott kölcsön és azért szerettek hamis rendszám-táblát a kocsi-ra, hogy a rendőrséget megtéveszték.

Elfogadta a 33-as bizottság a MÁV. szanálására kidolgozott tervezetet

A miniszterelnök nyilatkozott a lapok terjedelmének korlátozásáról

Budapest, szeptember 16.
A 33-as bizottság szerdán délelőtt Juhász Andor elnöklésével ülést tartott. Az ülésen megjelent gróf Károlyi Gyula miniszterelnök, Kenéz Béla kereskedelmi miniszter, továbbá Vargu Imre és Tornay Géza államtitkárok, Samarjay Lajos a Máv. elnöke és a szakreferensek.

A lapok terjedelmének korlátozása

Napirend előtt Sztéryényi Zsigmond báró felvilágosítást kért a kormány-

tól a napilapok oldalterjedelmének csökkentésére vonatkozó rendeletről. Rassai Károly felszólalása után Sigray Antal gróf a 33-as bizottság működésével foglalkozott és felszólította a kormányt, hogy tegye lehetővé a bizottság számára, hogy igazi termelőmunkát végezhesen. Véleménye szerint a vetőmagakció hiányos. A sajtó terjedelmének korlátozásáról az a felfogása, hogy a sajtót nem szabad guzsba kötni és a közönséget informálni kell különösen olyan időkben, amikor a parlament nem ülészik.

Marschall Ferenc hangsúlyozta, hogy a sajtó ma, amikor a törvényhozás szünetel, fontosabb jelentőséggel bír, ezért aggodalmasnak találja az újságok korlátozását.

Vérsi József egyetért az előtte szólókkal. Kéri a kormányt, a rendelet revíziójával tegye lehetővé, hogy a sajtó politikai és gazdasági létfeltételeiben beállott veszedelmes tetemes mértékben enyhüljenek.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszolt ezután a felszólalásokra és hangoztatta, hogy a rendelet kiadása kizárólag a köz érdekében történt és

A lap ára 8 fillér

a köznek vélt szolgálatot tenni azzal, hogy a napilapok terjedelmét a szükséghez képest korlátozta. Semmiféle mellékletként nem vezette a kormányt és kizárólag a köz érdekét kívánta szolgálni a korlátozás elrendelésevel. Nem zárkózik el attól, hogy a jogosult kérelmeket megvizsgálja és a kiadott rendelkezéseket ehhez képest módosítsa.

A MÁV. pénzügyi egyensúlyának helyreállítása

Ezután áttértek a napirendre. Temessváry Imre előadó hangoztatta, hogy feltétlenül szükséges a MÁV pénzügyi egyensúlyának helyreállítása. Helyesli, hogy a kormány elsősorban a kiadások csökkentésére törekszik. Nem tartja indokoltnak azonban, hogy a III. oszt. személyvonat-pénnetjegy árát is felemeljék. E helyett inkább további megtakarításokra törekedjenek. Ezenkívül a szabadjegyek és a kedvezményes jegyek további korlátozását is a kormány figyelmébe ajánlja.

Eber Antal azt kívánta, hogy szabadjegyeket és félárú vasúti jegy kedvezményeket csak a III. osztályra adjanak. Ezáltal véget vetnének annak az anomáliának, hogy a szegény lakosság fizeti III. osztályon aránylag a legmagasabb viteldíjat, míg az I. és II. osztály tele van ingyen, vagy kedvezményes jeggyel utazó utasokkal.

Wolff Károly szerint vitatható, hogy időszerű-e az általános tarifareform. Bár elismeri, hogy az államvasutak deficitjét el kell tüntetni. Kifogásolja, hogy a legfontosabb élelmiszereknek tarifáját nem szállítják le.

Csizmádia András örömmel üdvözli a gazdasági termékek tarifájának leszállítására vonatkozó tervezetet, amely bizonyítja, hogy a kormány remesik a terhek emelésével foglalkozik, hanem ahol lehet, a termelő társadalmat mentesíti a terhektől.

Rassay Károly részletesen foglalkozott a helyi érdekű vasutak és a Déli-vasút megváltásának kérdésével.

Teleszky János visszatérve a napirend előtti felszólalásokra, hangoztatta, hogy maga is kívánatosnak tartja, hogy a nyilvánosság legyen tájékoztatva az országos bizottság működéséről, illetőleg az állam pénzügyi helyzetéről. Különösen tisztán kell látni a nyilvánosságnak azt, hogy milyen nehéz helyzetben vette át az új kormány az állam pénzügyeit. A mai kormány pozíciójának komoly és remes törekvésének alátámasztására szolgál az, hogy a nyilvánosság kellő tájékoztatást kapjon az állambiztartás és általában a közgazdaság valódi helyzetéről. A 33-as bizottság működésének megítéléséhez szükséges, hogy a közvélemény tudja azt, miszerint a rendkívül drasztikus intézkedések, amelyeket a bizottság kénytelen volt elhatározni, abból a lehetetlen helyzetből következtek, amely előállt. Nagy súlyt helyez a 33-as bizottság működésének helyes megvilágítására és kéri azokat, akik a sajtóra befolyást gyakorolnak, hogy ezt a szempontot vegyék figyelembe.

Rassay Károly: Mi sem vagyunk tájékoztatva.

Teleszky: Elég tájékoztatva vannak! A sajtó szolgálatára igen nagy

Padlólakok
speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben
Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott biztosítható irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkányirtásra.

súlyt helyez, de kénytelen konstatálni, hogy az utóbbi időben a sajtó részéről igen kedvezőtlen és az ország érdekeire igen káros irányzat kezd megnyilvánulni. Sziják az adóemeléseket, követelnek mindenféle mezőgazdasági intézkedéseket, amelyeket nem lehet megtenni, mert nincs meg a tárgyi alapjuk, ahelyett, hogy ezeket adnának, miképpen kell eszmélni a dolgot. Látszik, hogy ők sem tudnak semmit, mégis olyan hang kezd elterjedni a sajtóban, amely nagyon emlékeztet 1918-ra.

Beszéde további során részletesen foglalkozott az államvasutak pénzügyi helyzetével. Minden körülményt figyelembe véve meg kell állapítanunk, hogy az államvasutak vezetősége hivatása magasztán áll és bizalommal tekinthetünk jövő munkálkodásá elé. A vasutak jövedelmezősége az egész világon mindenütt jelentősen romlott, ezért helyesli a kereskedelmi miniszter tervezetét a kiadások csökkentéséről és a bevételek emeléséről. Kéri a kormányt, hogy a helyi érdekű vasutak megváltását és a Déli-vasút beolvadását mint helyes tervet ne ejtse el, de megvalósítását tartsa függőben addig, amíg az állambiztartás helyzete a dolgot megengedi. Ha azonban a kormány nem fogadná el ezt az álláspontját, a kormány iránti bizalmából kifolyólag akkor sem fog a javaslat ellen szavazni.

Eszterházy Móríc csatlakozik Teleszkynek ahhoz az indítványához, hogy a közönséget megfelelően tájékoztatni kell az ország pénzügyi helyzetéről.

Koncz Béla kereskedelmiügyi miniszter az áru tarifa leszállításáról

Koncz Béla kereskedelmi miniszter válaszként ezután az elhangzott felszólalásokra.

— A mezőgazdaság helyzetén — ugymond — feltétlenül segíteni kell a tarifaleszállítás útján. Ez pedig másképp, mint a történelmi kiküszöbölésével nem oldható meg, viszont a történelmi kiküszöbölés csak a helyi érdekű vasutak és a Déli-vasút állami kezelésbe vételével lehet kikapasolni. Eppen a mai nehéz időkben időszerű ez a reform, minthogy a mezőgazdaság súlyos helyzetén feltétlenül segíteni kell a vasúti díjszabás bizonyos mértékű leszállításával. A MÁV-nak értéktarifája van, amely az 1924-es viszonyokhoz igazodik, amikor a buza ára 30 pengő volt, ma pedig 6 pengő, méltányos tehát a mezőgazdaság kívánása, hogy a tarifa alkalmazzadók a leszállított buzaárakhoz.

Bejelenti ezután a kereskedelmi miniszter, hogy a Hév részvénytársaságokkal sikerült egy olyan megállapodást létesíteni, amely szerint az államvasutak nehéz pénzügyi helyzetére való tekintettel a megváltás folytán előálló többletek fizetését 1932, 1933 és 1934-re kamatmentesen felfüggesztik és azokat csak 1935-től kezdődően kell majd fizetni.

A kereskedelmi miniszter felszólalása után a bizottság a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

A buza jelzaloglevelek árfolyama

A Pénzügyi Központ közli, hogy a buza jelzaloglevelek folyósításának és a buzaártekről szóló kölcsönök törlesztési részleteinek lefizetésénél és a buza jelzaloglevelek kamatszélyvényeinek beváltásánál 1931. október havára átszámítási kulcs gyanánt egy mázsa buza fejében 10,23 pengőt kell alkalmazni.

DIVATHIR! Tanulmányutamról visszaérkezve, szalonom a hölgy közönség rendelkezésére áll. — Szabni, varni tanítok. Reinhardt Eszter, Rákóczi 4.

Ernszt miniszter elítélte a keresztény gazdasági párt értekezletén a rémhírtérjesztőket

Budapest, szeptember 16.
A keresztény gazdasági és szociális párt tagjai ma értekezletet tartottak, amelyen az elnök megemlékezett a biatorbágyi vasúti katasztrófáról. A párt elkeseredésének adott kifejezést.

Thury Béla a 33-as bizottság munkájáról tájékoztatta a pártot. Buday Dezső részletesen ismertette az államvasut szanalásának programját, majd több felszólalás után Ernszt Sándor népielőli miniszter szólalt fel a rámutatott arra, hogy Magyarország minden második, vagy harmadik ember az államból él. Azok a politikusok, képviselők, újságírók

akik folyton azt mondják, hogy Magyarország kétségbeesített a viszonyok, nagyon rosszul cselekszenek. Ugy tüntetik fel a dolgot, mintha nálunk ennivaló sem lenne. Százszor volt az ország ilyen, vagy ennél rosszabb helyzetben és mindig megtalálta a kivezető utat. Vannak vidékek ahol akkor is élnek, ahol semmi ok sincs rá. Békésmegyében 17 mázsa az átlagtermés, mégis folyton kérnek garancát. Nagy baj az, hogy a közönség lezúszkolt ehhez, hogy a képviselők mindenféle ügyben közben járnak.

A pártértekezlet elhatározta, hogy két hét múlva ismét összejön.

Az angol hajóhad matrózai fizetés leszállítás miatt megtagadták az engedelmességet

London, szeptember 16.
Az Atlanti hajóhad tisztjei jelentették az admirálisnak, hogy a matrózok a zsoldleszállítással való elégedetlenségük ellenére a fegyelmet minden hajón sikerült fenntartani. A matrózok hangoztatják, hogy zsoldjukat nagyobb arányban szállították le, mint bármely más szolgálati ágét. Az Evening News szerint a matrózok mozgalma úgy kezdődött, hogy megtagadták a horgonyok felvételét, de

háromszoros éljent káldottak a királyra, jelölve annak, hogy nem zsoldulok. Ezután ráültek a horgonykötélre és nem engedték, hogy bárki felvegye a horgonyokat. A mozgalom legerősebb a Nelson vezérhajóhoz beosztott 16 csatahajón, melyek a világ legnagyobb csatahajói. Az elsőházból 5 szocialista képviselő vitát akart provokálni, de az elnök megvonta tőlük a szót.

Apponyi beszédet mondott a Népszövetségben a kisebbségekről

Genf, szeptember 16.
A népszövetségi ülésen a német külügyminiszter beszéde után Románia képviselője Csehország, Jugoszlávia, Törökország, Románia és Lengyelország nevében tett nyilatkozatában rámutatott azokra a kijelentésekre, melyeket az említett államok az elmúlt évben tettek, hangoztatva, hogy nem szándékoznak a jelenleg érvényben levő szerződésen túlmenően kötelezettségeket vállalni a kisebbségek védelme ügyében.

Ezután gróf Apponyi Albert szólalt fel. Mindenekelőtt örömeinek adott kifejezést, hogy a kisebbségi kérdést a főtárgy jelentésével kapcsolatban ismét kitűzték a bizottság napirendjére. Kijelentette, hogy fenntartja azt a deklarációját, amelyet tavaly tett a kisebbségek védelme és a kisebbségi kérdéseknek a Népszövetség által történő elintézése kérdésében. Örömmel állapítja meg, hogy a kisebbségi pánszoknak népszövetségi elintézése terén bizonyos haladás észlelhető. Kívánatosnak tartja, hogy ez tovább fejlődjék.

Két dolgot kíván különösen hangsúlyozni. Szükségesnek tartja, hogy közöljék a petíciót benyújtó kisebbségekkel azokat az észrevételeket, amelyeket az érdekelt kormány a benyújtott petícióra tett. Az ilyen közléseknek véleménye szerint az a kedvező eredménye lesz, hogy haladéktalanul eloszlatja az esetleges félreértéseket. A másik, amit kívánatosnak tart, az, hogy a kisebbségi bizottságok minden esetben ajánlják a kisebbségi petícióra adott válaszok, valamint a petíció tárgyában hozott bizottsági határozatok nyilvánosságra hozatalát. Szükséges, hogy a kormányok is mindenestre járuljanak hozzá e válaszok és határozatok nyilvánosságra hozatalához. A határozatok és válaszok közlése a jövőben ne kivétel, hanem szabály legyen.

Budapest, szeptember 16.
A Népszövetség pénzügyi bizottsága az utóbbi napokban behatóan tanulmányozta azokat az adatokat, ame-

lyeket Magyarország szakdelegátusai az ország pénzügyi helyzetéről eléje terjesztettek. Mivel valószínűnek látszik, hogy a pénzügyi bizottság munkálatai néhány napon belül véget érnek, Walkó külügyminiszter a közeli napokban Genfbe utazik, hogy a megbeszéléseken még részt vehessen.

Felemelték a középiskolákban a fűtési járulékot

Ernszt népielőli miniszter leiratot írt az összes tankerületi főigazgatókhoz, amelyben azíránt intézkedik, hogy az állami középiskolákban a fűtési járulékok díját felemeli. A miniszter rendelete ezt az intézkedést a következőkben indokolja:

Mivel az 1931—32. év folyamán az állami költségvetésben felvett összegeket nem lesz módunkban biztosítani, elrendelem, hogy minden középiskolai tanulóól a már eddig fizetett, vagy fizetendő 8 pengő, illetőleg 4 pengő tatarozási és fenntartási díjakon kívül külön, pótlólag még 4 pengőt szedjenek be. Az így bevételezendő összegek kizárólag a most kezdődő tanév fűtőanyagának beszerzésére fordítandó.

VARRÓGÉP
SINGER
JAVÍTÁS
SZAKSZERŰEN
ÉS GYORSAN.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZTARTÁS
Piac-utca 79. Telefon 16-96

LIKVIDÁLNI KELL A FELESLEGES KÖZÜZEMEKEI Hivatalosan is 100,000 pengő veszteséget állapítottak meg a városi téglagyárnál

Fantasztikus közüzemi mérlegek — A városi számvevőség súlyos kritikája

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Megelőző cikkünkben hűséges képet adtuk annak a megdöbbentő könnyelműségnek, felületességnek és lelkiismeretlenségnek, ami a városi téglagyár és cserépgyárának létesítése, kimenekítése, átvétele, üzemvezetése és ellenőrzése körül évek óta mutatkozott. Ebben a sötét, de minden vonásában hű képből vizsgálódó momentum az, hogy volt a városnak egy faktora, a számvevőség, amely hivatalosan magaslatán állva tiszteltetendő háttérrel adott kifejezést a téglagyári gazdálkodás fölötti indokolt aggodalmainak és felemelte intő szavát a fölösleges üzemi gründolás lehetetlen mérlegeivel szemben.

Sajnos, a főszámvevő súlyos megállapításokat tartalmazó jelentéseinek, amelyeket az 1929. és 1930. évi zárszámadosokhoz csatolt, nem volt semmi fogantatja. A város vezetőinél határozottabbnak bizonyult a jutalék-korszak városatyáinak befolyása és a konzekvenciákat nem vonta le senki a bukott üzemméltal szemben.

Most, hogy a megváltozott viszonyok egyetlen hasznos következményeképpen immár nem lehet a rettenetes veszteségeket beletemetni az új város-háza — immár igen érthető okokból — klinkerre tervezett homlokzatába, legfőbb ideje rávilágítani a téglagyár csődjére a hivatalos adatok így is sokat szepítő reflektorával.

180.000 pengő eldugott veszteség egy tételben

A számvevőség rendkívüli gondtalansággal készített közháztartási jelentéseiből előbb kiragadjuk a téglagyári mérlegkészítésnek egyik káprázatos, főleg pedig jellemző tételét. A téglagyár klinker-készleteinek értékelése az, amin csak nevetni lehetne, ha nem százezerpengős veszteségek volna az elrejtve benne.

1929-ben ugyanis a klinker-tégla ezerért 110 pengőben állította be a gyártótelek közé a téglagyár mérlege. 1930-ban ezer klinkert már 200 pengőre értékelték, 1931-ben pedig 300 pengőre. Felületes szemlélő előtt úgy tűnik ez fel, mintha nagyszerű konjunktúra virult volna a városi téglagyár termékeire. Hiszen Medvegy igazgató maga is csak 120 pengőre kalkulálta a klinker ezerért „rentabilitási” számításában. Aninthyogy ha a debreceni „kongó” tényleg klinker volna, ennyi is lenne a piaci ára. Így látszólag kerék 180,000 pengő nyereség mutatkozott volna a gyár egymillió darab átváltmányánál.

Csak hogy az igazság ennek éppen az ellenkezője. Ez a millió tégla rakomány és az egész „értéknövekvés” semmi egyéb, mint egy vakmerő könyvelési trükk, amely kerekben 180,000 pengős veszteséget próbál eldugni a gyár mérlegében. Nem esoda, ha a főszámvevő az 1930. évi zárszámadoshoz csatolt jelentésében a következőket állapítja meg:

... a mérlegnek már az 1928. évben erős irreálitása nemhogy nem javult az 1929. évben sem, hanem még további leromlást mutat.
Majd így ír 1930-ban:

TAKARÉKTÜZELVEK

Egyszerű, díszes és majolikás kifestésben, készen kapható. Tűzhelyek javítását vállalom.

NAGY ISTVÁN lakatos.

Széchenyi-utca 6. szám.

Súlyosan esik... a mérlegrealitásnak rovására a megállapított eladási áron értékelt készletek erős megduzzadása.

Különösen a Klinker-üzem készlete az... (amely) ... készleteknek a mérlegbe felvett értékben való értékelése erősen problematikus és a mérleg realitását súlyosan érinti.

Kerek 100,000 pengő a bemutatott deficit

A mérlegnek minden szépítése dacára, — ha ugyan lehet ezt az enyhe szót használni azokra a mesterkedésekre, amelyekre alább fogunk utalni, — az 1930. évi hivatalosan kimutatott veszteség 99.065 pengő 36 fillér, ami azt jelenti, hogy még ebben a heállításban is elveszett a városi téglagyár és cserépgyár teljes alaptőkéje és tőke-tartalékja, sőt ezen felül is 7003 pengő 44 fillér deficit mutatkozik.

Hivatalos megállapítás a mérleg irreálitásáról

Csak hogy az igazi veszteség nem ilyen „kevés”. Hogy mennyi lehet, annak megállapítása a repülő-biztonság elsőrendű kötelessége. De támpontot szolgálhatunk erre nézve azal is, ha idézzük Ary Lajos főszámvevőnek hivatalos jelentését:

A 2715—1930 v. jelentés megállapítja, hogy egy 30,946, majd egy 34,607 pengős fiktív vagyontétel szerepel a gyár 1929. évi mérlegében. Majd a következőket tartalmazza:

Bizonyos, — hogy... a mérlegnek már az 1928. évben erős irreálitása nemhogy nem javult az 1929. évben sem, hanem még további leromlást mutat... A mérlegből kiolvasható és a könyvelésből rendelkezésre álló adatok szerint tetsző összehasonlítások ez évben is nélkülözlik a realitást...

A következő, 1930. évi zárszámadoshoz fűzött jelentés a következőket állapítja meg:

Az üzleti eredmény veszteséggel zárulása folytán ez évben sem volt meg a lehetőség az évente szükséges értékesítési leírások teljesítésére, (mint fentebb rámutattunk, a városi téglagyár olyan szenzációs üzem, ahol az árukészlet értéke a rakláron folyton önmagától emelkedik! Szerk.) ami a beruházások mérlegszerű értékelése, azok valószínűs értékeléséből való további eltávolodásra vezet... A felforgó körülmények között a vállalat rentabilitása kérdésének bírálata felülhaladja az egybeállított mérleg- és könyvelésből rendelkezésre álló adatok alapján tetsző mérlegbírálat kereteit.

A városi számvevőség tehát a leghatározottabban utal arra, hogy a téglagyár mérlege — immár évek óta, — irreális. Hogy ez az irreálitás a már ismert tetteken kívül milyen mérvű, arra is szolgálunk néhány adattal.

Fantasztikus vagyontételek

Hogy a nagyszerű közüzem mérlegkészítési eljárását megvilágítsuk, erre egy hétköznapi példa lesz a legcélravezetőbb. Vess az adófizető polgár egy pár cipőt, mondjuk 20 pengőért. Telik-mulik az idő, a cipőt meg kell talpaltatni 4 pengőért, majd sarkaltatni, foltoztatni, fejeltetni összesen 15 pengőért. Mikor aztán mindez megtörtént és a lábtü a szibogóra kerül a tulajdonos föléje

írja: értéke összesen 20+4+15=39 pengő.

Ilyenek a Klinker-közüzem vagyontételei is. Átépítések, javítások minden leírás nélkül évről-évre növelik az aktívákat, — a téglagyár mérlege szerint. Sőt beavatottak szerint még a régi téglagyár is, amelyet évek előtt teljesen lebontottak, a föld színéről eltüntettek, majdnem teljes 60,000 pengős értékben szerepel a vagyontételek között.

Agyonlőtte magát Miskolcon Hevesi Tibor debreceni fiatalember

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Illafüredi Palota-szállóban kedden délután 2 órakor agyonlőtte magát Hevesi Tibor ismert debreceni fiatalember, aki csak nemrég költözött el Miskolcra, ahol az IBUSZ meneltgyűlése egyik főtisztviselője lett.

Az öngyilkosságról a következőkben számolnak be a miskolci lapok: Kedden délután 2 óra felé a Illafüredi Palota-szálló személyzete revolverdörrenésre lett figyelmes. A lövés az egyik elsőemeleti szobából hangzott, melynek ajtaját nyomban feltörték. A szobában, kezében füstölő revolverrel, holtan találták a szálló egyik vendégét, Hevesi Tibort, az IBUSZ miskolci meneltgyűlése egyik fiatal tisztviselőjét. Az előhívott or-

vos megállapította, hogy Hevesi a golyó nyomban megölte. Az öngyilkosság híre hamarosan elterjedt Miskolcon, ahol rendkívül nagy felűntést keltett. Nem tartják lehetetlennek, hogy Hevesi idegromlásában követte el az öngyilkosságát.

A Hevesi-családban nem ez az első öngyilkosság. Két esztendővel ezelőtt Hevesi Tibor édesapja, az ismert szeszgyáros ugyanilyen módon vált meg az életétől, övegyet és két árva hagyva maga után.

Az öngyilkos fiatalembernek Debrecenben kiterjedt rokonsága van. Tőlük levélben bucsuzott el, öngyilkosságának okát azonban nem jelölte meg.

Hevesi Tibort értesülésünk szerint Miskolcon fogják eltemetni.

Nagy vita volt a burkolási költségekről a takarékosági bizottságban

A háztulajdonosok a burkolási járulék törlesztését kérték. „Ha a vagyonszűke nem engednek az önzésből, önmaguk alatt vágják a fát” — mondta Vásáry polgármester

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A takarékosági bizottság szerdai ülésén először a városi bérletek ügyét tárgyalták. A földhasznosítók 517.000 pengő jövedelmet várt a város, tekintettel azonban a buzaárak csökkenésére csak 455.000 pengőt állítottak be a költségvetésbe. Így az előirányzatot 62.000 pengővel szállították le.

A közegetvám-bevételek 40.000 pengővel fognak csökkenni az áruforgalom nagymértékű visszamaradása miatt. Emiatt az utak karbantartására 1932-ben csak 14.000 pengőt fordítanak.

Ennél a tárgynál Borsoss József tanácsnok bejelentette, hogy a háztulajdonosok beadványban kérték az 50 százalékos burkolási hozzájárulás eltörlesztését, amelyet igazságtalannak tartanak. A burkolási járulék eljérése a város szerint igazságtalan volna, mert ez esetben a burkolási költségeket azoknak az utcáknak lakói fizetnék meg, amely utcákon nincs burkolat.

Vásáry István polgármester rámutatott arra, hogy a burkolási költségek 66 százaléka pótdobban vannak kivetve. A háztulajdonosok csak 33 százalékot viselnek. Egbekiáltó igazságtalanság volna, ha a kérelmet teljesítenék. Elég, ha az összesség a terhek kétharmad részét viseli és aki a létesítmények közvetlen előnyét élvezik, azok csak egyharmad részét vállalják. Azok, akiknek kezében van a nagyobb vagyon, nem akarják beletni, hogyha az önzésből nem engednek, önmaguk alatt vágják a fát. A beadvány aláírói is azt akarják, hogy a gazdaságilag gyengébb ezisztenciák vegyék át az egész terhet. Nyomatékosan kéri,

hogy a beadványt vonják vissza, mert az ilyen kérelmek tárgyalása ma nem alkalmas a társadalmi béke ápolására.

Hegymegi-Kiss Pál: Az adótervek nagysága főként a háztulajdonosoktól származik. A háztulajdonosoknak 1932-ben 500.000 pengő járulékot kellene befizetni. A mai viszonyok közt ez az összeg nem fog befolytani. A kérdés tárgyalását el kell halasztani addig, amíg tisztába nem jönek vele, hogy a költségvetés összeállítása után milyen teher hárul a város lakosaira.

Vásáry István: Ha a burkolási járulékot eltörölnék, 6—7 százalékkal emelni kellene a közszéki pótdobot. Ez méltánytalan volna azokkal szemben, akik a burkolásnak semmi előnyét nem élvezik. A vállalati köveleteket csak úgy lehet fedezni, ha a törzsvagyon egy részét elidegenítik, vagy ha a háztulajdonosok kifizetik a burkolási járulék esedékes részét. A kérdéssel tehát itt kell foglalkozni, mert ez szorosán összefügg a költségvetéssel.

Hosszas vita után a takarékosági bizottság egyelőre függőben tartotta a kérdés elintézését.

A csatornafentartási alpnál a napszámberekből 2000 pengőt törölték.

Félegyházy János azt kérte, hogy a csatornadíjat szállítsák le. A kérdés körül hosszas vita keletkezett s végül is szavazategyenlőség miatt elsőki szavazattal az eredeti díjtételek fentartása mellett döntött a bizottság.

Több apró tétel után befejezték a költségvetés első tárgyalását s a csütörtöki ülésen az illetmények kérdését fogja tárgyalni a bizottság.

Áthelyezik a városi árvaszéket

A városi árvaszék tudvalevőleg a Csapó-utca 19. szám alatt van elhelyezve, a Benkő-féle házban, ahol tekintélyes bért fizet. Miután a városi bérházak lakásait már nem lehet jó áron kiadni, majus elsején az árvaszéket átköltöztetik a Simonffy-utcai bérházba, ahol két lakás is megürül.

Ezzel kapcsolatban felmerült az a gondolat is, hogy az egyetemi könyvtár kiköltözése után a rendőrségi épületből a Simonffy-utcai bérházba költöztetik át a műszaki ügyosztályt, esetleg az I. fokú hatóságot is, amely jelenlegi helyiségeit, — ha a város megfellelő térítést kap értük — a rendőrségnek adja át.

Évmeinyitó ünnepély a Kolégiumban

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Csütörtökön reggel nyitották meg a Debreceni Kolégium iskoláit, amely alkalomból reggel fél 10 órakor a Nagytemplomban évnyitó Istentisztelet volt a tagozatok tanári karának és ifjúságának részvétele mellett. A templomi szolgálatot Nagy Sándor plébános vezette, Istentisztelet után pedig a megjelentek az oratóriumba vonultak át.

Itt Karai Sándor igazgató mondott megnyitó beszédet, melyben Baltazár Dezső püspök jubileumáról, Pápay József professzor haláláról és az új tanárok megválasztásáról emlékezett meg.

Rámutatott arra, hogy a nyomor rohase volt olyan nagy, mint most. A terület örülete tombol a kommunizmus vérlázító, égbekiáltó gáztetteiben, akik tüzzel-vassal el akarják pusztítani az emberi művelődés minden alkotását, hogy a mai társadalmi rend romjain felépíthessék a maguk rabzsolgatartó uralmát.

A megnyitó után gróf Degenfeld Fál főgondnok intézett buzdító beszédet az ifjúsághoz, majd az ünnepség a Szózat eléneklésével véget ért.

Felmentettek a fajtalankodás vádjai alól egy tanítót

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A múlt év folyamán egyes debreceni lapok beszámoltak egy olyan feljelentésről, amelyet több szülő Gere István tornyostanyai tanító ellen tett az ügyészségen. A feljelentések szerint a tanító fajtalankodott az elemi iskola növendékeivel. A feljelentések alapján megindult az eljárás a tanító ellen, aki mindvégig tagadta az ellene felhozott vádakot. A járásbíró elé került a bűnügy és dr. Unger József járásbíró elé felvonult az egész tornyostanyai iskola növendékserege, akik részben mint sértettek, részben pedig mint tanúk szerepeltek az ügyben. A tárgyaláson a sértettek előadták, hogy a tanító tényleg fajtalankodott velük, azonban ezt semmivel sem tudták bizonyítani. Volt olyan sértett gyermek, aki azt mondta, hogy a tábla előtt kényszerítette őt a tanító, hogy tegyen eleget a kívánságának, azonban azt is elmondotta, hogy ugyanakkor a tábla előtt még hatan voltak. Ezeket is megkérdezte a bíró, ezek azonban kijelentették, hogy semmit sem láttak. A tanító rendszeren kikérdezte a leckéről a sértettet és oktatta őt, de semmi egyebet nem csinált a gyermekkel. Valamennyi vád ilyen labilis alapokra volt helyezve. Végül is a járásbíró a tanítót jogerősen felmentette az ellene emelt vád alól, mert beigazolást nyert, hogy a feljelentések egytől-egyig ellentétben állanak a valósággal. A felmentő ítélet jogerős.

A debreceni rendőrség három ellopott szentföldi kegytárgyat keres

Debreceni származású tolvaj különös kívánsága egy bécsi kerekedőből

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Bonyolult vasuti tolvajlás foglalkoztatja néhány nap óta a debreceni rendőrséget. Még 1927 augusztusában történt, hogy Kötégyán és Kétegyháza vasuti állomások között a gyorsvonaton meglopták Popovits Cásár bécsi régiségkereskedőt, aki akkor volt hazatérőben a Szentföldről, ahol különféle régiségeket vásárolt és ezek egy részét magával hozta. Az értéktárgyak egy bőröndben voltak elhelyezve. A tolvaj ezt a bőröndöt emelte el az elbűvölt Popovits mellől, aki csak akkor vette észre a lopást, amikor Budapesten ki akart szállni a vonatból.

A régiségkereskedő feljelentésére megindult nyomozás során csakhamar megállapították, hogy a vasuti tolvajlást Huszár Béla debreceni származású nemzetközi vasuti tolvaj követte el. Körözést adtak ki ellene, amelynek alapján néhány nap múlva elfogták és beszállították a gyulai kir. törvényszék fogházába. Vele együtt az ellopott értéktárgyak nagy része is megkerült, csupán egy keresztalakú gyöngygyakendőtől, egy keleti szentkép és egy ébenfakerezt hiányzott az ékszeres bőröndből. Hogy ez a három, több mint 5000 shilling értékű régiség hova lett, Huszár nem akarta megmondani.

Elmúlt két-három esztendő, Huszár Béla már a rá kiszabott 3 esztendői fegyházbüntetést is kitöltötte amikor váratlan fordulat állt be az ügyben. Dr. Szenttamási Miklós szegedi ügyvéd, a vasuti tolvaj volt védője levelet kapott Huszár Bélaól, aki a levélben a következőket írta: „Kérem, közölje Popovits Cásarral, hogy a hiányzó kegytárgyakat illetve régiségeket hajlandó va-

gyok neki visszaszolgáltatni, ha nekem adja azt a rá nézve semmi értékkel nem bíró utlevelet, amellyel Popovits Cásár 1927 szeptember 18-án, vagy 19-én Bécsből Budapesten keresztül oláh megszállt területre: Szováta fürdőre utazott.”

Az ügyvéd nem tudta mire vélni Huszár Béla kívánságát, a levél tartalmát azonban kötelességszerűen közölte Popovits Cásarral, aki azonban a vasuti tolvaj kikötését elutasította, ellenben nagy pénzjutalmat helyezett kilátásba arra az esetre ha Huszár az ékszereket, illetve régiségeket neki bármilyen formában visszaadja.

Most következett a második meglepetés. Huszár Béla a pénzjutalmat nem fogadta el és azóta nem is adott hírt magáról.

A régiségkereskedő ezek után hiból a rendőrséghez fordult, hogy kerítsék elő neki valahogy az ellopott értéktárgyakat. Kérését a bécsi rendőrségnél terjesztette elő. Mint-hogy azonban a bécsi rendőrség valószínűtlennek tartja, hogy Huszár Béla osztrák területen tartózkodnék, a debreceni rendőrséget kereste meg az értéktárgyak felkutatására. A bécsi rendőrség valószínűtlennek tartja, hogy Huszár Béla, akit családi kötelek fűznek Debrecenhez valahol itt helyezze letébe a három nagyértékű keleti tárgyat. Nem tartják kizártnak azt sem, hogy Huszár Béla maga is Debrecenben tartózkodik, bár ez valószínűtlennek látszik.

A bécsi rendőrség megkeresése értelmében a debreceni rendőrség azóta lefolytatta a nyomozást, a kegytárgyakat azonban nem sikerült előkeríteni. A kutatást tovább folytatják.

Egy ujfehértói borkereskedő háromszor rálőtt a testvéreire azután öngyilkos lett

Halálával végződő családi jelenet az ujfehértói Pozsgay-portán

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Vasárnap délután véres családi dráma játszódott le Ujfehértó községben. Pozsgay Kálmán 50 éves odaváló borkereskedő lakásának udvarán, veszekedés hevében revolvért rántott elő, háromszor rálőtt bátyjára Pozsgay Gyula 55 éves háztulajdonosra, majd berohant szobájába és föbelötte magát. Pozsgay Gyulát nem érték a golyók, sértetlen maradt, azonban revolveres támadója másfél órai kínlás után kiszenvedett.

A megdöbbentő családi tragédiáról a következő részleteket jelent tudósítónk:

Pozsgay Kálmánnak néhány évvel ezelőtt virágzó borkereskedése volt. Azonban az áldatlan gazdasági viszonyok az ő egzisztenciáját is aláásták.

Pozsgay Kálmán kétségbeesetten küzdött az anyagi összeomlás ellen és hogy üzletét megmentse, kölcsönök után futkosott. Sikerült is az Ujfehértói Takarékpénztár Rt-től egy 4000 pengős kölcsönt kieszaközölnie. A bank azonban garanciát követelt és a váltót a megszorult testvér könyörgésére a tekintélyes vagyoni rendelkező Pozsgay Gyula írta alá, mint kezest.

A helyzet azonban nem javult sőt fokozatosan rosszabbodott és a borkereskedő teljesen tönkrement. A bank, hogy a kihelvezett tőkélét biztosítsa, a kezest Pozsgay Gyula házára táblázta be a 4000 pengőt.

Ettől kezdve Pozsgay Gyula többször figyelmeztette testvérét, hogy

rendezze a váltót. Közben Pozsgay Kálmán idegileg teljesen összeropant és buskomor lett.

Vasárnap délután aztán bekövetkezett a dráma véres fináléja. Pozsgay Gyula aznap délután fél 2 óra tájban ismét felkereste öccsét. A két testvér között heves jelenet játszódott le, amely tragikus befejezéssel végződött.

Pozsgay Kálmán a vita önkívületlen állapotba sodorta. Alig hogy bátyja elhagyta a szobáját, dührohamb fogta el a hátsó zsebéből előlőantotta 8 lövetű 9 cm-es Stájer-pisztolyát és vakon a bátyja felé lőtt.

Háromszor dördül el a hatalmas lovasági pisztoly és Pozsgay Gyula rémülten menekült a kapu felé. A harmadik lövésnél a küszöbön megboltlott és a földre zuhant. Ez mentette meg életét.

A revolveres merénylet, amikor látta, hogy bátyja elesett, hirtelen magára eszmélt. Abban a tudatban, hogy bátyját agyonlőtte, berohant a szobába a tükör elé ült és halántékra lötte magát.

A szerencsétlen ember átlukasztott véres fejével fordult le a székéről és hörögve terült el a szoba padlóján. A lövések hallatára először szolgája, Dezsán János nyitott be a szobájába s amikor meglátta, hogy gazdája fejből és száijából patakokban ömlik a vér, orvosért szaladt. De már késő volt. Amire dr. ...-ba Pál községségi orvos megérkezett, már nem lehetett Pozsgay Kálmánt az életnek megmenteni. Másfélórai kínlás után kiszenvedett.

MŰVÉSZET

Guglielmetti Mária hangversenye

A Zenekedvelők Köre ez évre megállapított programjával kapcsolatban annak megállapítását kéri, hogy a sajtóban és a falragaszokon egyaránt nyilvánosságra hozott műsor nyomatkozásánál sajtóhiba történt. Guglielmetti Anna Mária, a hírneves olasz koloratúrénekesnő nem november 8-án, hanem november 18-án énekel Debrecenben. A november nyolcadiki szereplése már csak azért sem volna lehetséges, mivel a művésznő ezen a napon Budapesten énekel, a budapesti filharmonikus társaság és Dohnányi Ernő közreműködése mellett.

A Zenekedvelők Köre már megkötötte a szerződést a programban közölt művészekkel, egészen természetesen azonban, hogy külföldi sztároknál, akik nemzetközi turnékat bonyolítanak le, lehetetlenség a debreceni dátumhoz igazodni, hanem épen a debreceni koncertletnek kell a külföldi, világhírű művészek elfoglaltságához igazodni. Ebben a tekintetben tehát a falragaszokon és előzetes sajtótájékoztatókban megadott időpontok mindenkor hozzávetőlegesek és csak a koncert előtt közvetlenül fixizotatnak végleges formában.

A Zenekedvelők Köre titkári irodája minden ügyben hétköznapokon reggel 9—1 óra között áll a nagyközönség rendelkezésére. Tagsági helyek kiváltása ugyancsak ekkor a Zeneiskolában levő hivatalos helységben eszközölhető.

A Máv. Filharmonikusok hangversenybérlete

Régi igazság van abban a közmondásban, hogy a változatosság gyönyörködtet. Egy szakszerűen összeállított finom menü épen változatosságánál fogva nyújt gasztronómiai élvezetet. Így vagyunk a zenével is. Bármily kiváló legyen is valamely szóló előadás, ének vagy hegedű, annak órákon át való hallgatása fárasztólag hat. Ebben rejlik magyarázata annak, hogy a zenéi élvezet teljességét az olyan hangverseny nyújtja, melyben egyrészt a szóló számokat változatos zenekari számok váltják fel, másrészt a szóló számokat (ének, hegedű, gordonka, zongora) a zenekari kíséret színpompás palettájára festi alá. Ezért van az, hogy Budapesten is a filharmonikusok hangversenyei jelentik az igazi zenecélt és élvezők számára a tulajdonképeni zenei eseményt, s ugyan-ezen mintára vannak megszervezve Debrecenben is a Máv. Filharmonikusok bérleti hangversenyei, melyek a kiváló zenekartól kísért szóló számok mellett a zenekari számok változatosságával gyönyörködtetnek Ábrányi Emil mesteri vezetése alatt. A négy bérleti hangversenyre már összesen 4 pengőtől kezdve válthatók bérletek Hegedűs és Sándornál.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Lakatos János sármunyas leány Ibolya, Tóth Simon gazdasági eseléd leány Mária, Parkas István fia, fia István, Nagy András fm. leány Réza, Gondos József kántortanító leány Ágnes Mária, Filip Miklós béres leány Mária, Béla Imre földművelő leány Réza, Tóth István gazdasági eseléd fia József, Török Géza hírlapíró leány Magda és egy halvaszületett. 1 törvénytelen újszülöt.

Halálozások: Nagy Julia ref. 8 hónapos Debrecen, Szekeres-u. 80., Kovács József ref. 17 éves Mester-u. 29., Sinka Ilona ref. 6 hónapos Debrecen Pest-u. 8., Vértes László izr. 22 éves Debrecen Czegléd-u. 1., Schwartz Márta izr. 3 éves Debrecen Csillag-u. 17.

Amerika

Megérkezés New-Yorkba -- Utilevél

A nyolcadik nap hajnala. Nyolcadik napja, hogy az oceánt szeli a hajók. Hét csendes, nyugodt, derűs nap. Most virrad ránk a nyolcadik. Még kő veszi körül a hajót. Szürke köd. A hajó fedélzete nedves a hajnali párából. De mindenki a fedélzeten tolong. Borzongva és köpenybe burkolozva. És mindenki merészi a szemét. Szeretné átfúrni a ködöt.

A nyolcadik nap hajnala. Ezt senki sem felejtette el. A hajósárság ágensének ezek voltak az utolsó szavai Cherbourghban:

— A nyolcadik nap hajnalán fogják megpillantani Amerikát, New-Yorkot.

Amerika kapujánál

A nyolcadik nap első és egyhetes hajózáunk utolsó fogásának ígerte a társaság New-Yorkot. A társaság minden jéréjét betartotta s most mindenki New-Yorkot várja.

Tegnap már találkoztunk Amerika kapujának előőrseivel: a két őrhajóval. Estefelé már halászhajók tüntek fel a láthatáron.

Es most köd. Sűrű köd. A hajó szírenája felbug, szinte félelmetesen és tekeden.

Lassan kezd áttetsző lenni a köd. Mintha oszlana vagy pedig a nap sütné rá valahonnan előreküldött sugarát.

Harangzúgás. Igen. New-Yorknak, a hangos, az ezerféle zajtól hangos New-Yorknak ez az első szava: harangzúgás. Legalább is mi, akik most először érkezünk New-Yorkba, harangzúgásnak halljuk a meghibált bóják szavát. Ezek a bóják hajbókolnak előttünk, amerre a hajók megy. Huvorogva pislákolnak és harangoznak.

New-York előtt

Furcsa. A köd oszlik s valahol a sötét felhomályban, mintha az éghető gőzösi város karjainak árnyait s körvonalait látnók. De még semmi zaj. Csak a harangzúgás és hajók motorjainak egyhangú duruzsolása.

A világító tornyok éles szemei már messze elmaradtak mögöttünk. Szürkén párás már a levegő. A köd felszállott. Jobb oldalt a régi New-York felhőkarcoló negyede ágaskodik az ég felé. Mint valami óriás gyermek keekéből épült játék-városa. Komorsága, sötétsége, vigasztalanul nagy tömege rácafol rögtön játék mivoltára.

Nem, ez nem játék. Ez valóság.

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL“

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb berendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-nieleg folyóvízzel, központi fűtéssel, telefonnal, elsőrendű olcsó étteremmel.

A lap igazolt előfizetői 20 százalékos kedvezményben részesülnek.

Ez a felhőket átlukasztó, bábeli magasságba törő épülettömb, ez élő valóság, ez New-York teste, vagy karja, vagy nem tudom, hogy mi je, de New-York, félelmetesen és kérélhetetlenül az.

De hol a Szabadság-szobor?

Igen. Hol a Szabadság-szobor? Amelyet azért építettek a kikötő elé, messzire a várostól, nagynak és monumentálisnak, hogy az érkező idegen ezt lássa meg először, mielőtt amerikai földre lépne s arra gondoljon legelőször, hogy a szabadság hazájának a földjére teszi pár órán belül a lábát.

Ez az önkéntelen kérdés szaladt ki az egyik utas száján: hol a Szabadság-szobor?

Es az utashad keresni kezdi s átlódt a hajó baloldalára. S innen átni. Piszkosan, lomposan, feketén és otrombán emelkedik ki a vízből.

Nem ilyennek gondoltam, hanem

szépnek, ragyogónak és lenyűgözőnek. A reggeli józanodó fényben lejutóan hétköznapi és elvesző. A tulsó oldalon és a háttérben, mind félelmetesen és hatalmasabban bontakoznak ki a felhőkarcoló, a régi és az új felhőkarcoló, s előttük alacsony törpévé sülved a nagy szobor, a nagy mementő. Mintha ez az óriási épületkiszoru lassan ráfeküdne a szoborra.

Mintha mindaz, amit ezek az épületek jelentenek, fojtogatná a szabadság istenasszonyát, a szabadság ég felé nyúló fátylaja, mintha az épületek árnyékában, a vízben fildokló segélykérő karja lenne. Ez az ellentét fogad. Ez Amerika első üdvözlése.

Már veszedelmesen közel érkezünk a felhőkarcoló elé. S már hangosan nyüzsög a város. Megelevenedik körülöttünk a víz. Kompok és révhajók tömege szántja a vizet. Mint valami rendellen és rakoncátlan gyereklud tolongja körül a nagy oceáni óriásokat. Sipolnak, dudálnak és bögnek.

A háttérben, nem, nem is ott, hanem közvetlenül mellettünk már az égig nőtt az óriások phalanxa. A város pedig morajlik, tompán. Felébredt s megkezdte mindennapi életét.

Partraszállás

Most, mintha az óriási dokk közelne felénk, hirtelen előbukkanva valahonnan. Pedig nem. Csak pár kölkök-hajók húzzák és lökdösik ez az uszó-várost a dokk felé.

Már itt is a dokk. Szemközt velünk. Talán egy kéznyújtásnyira. S integő emberkiszoru csüng rajta. Szavak repülnek át a vízen. Mintha, megelőzve a hajópallót, hidat akarnának verni a hajó és komp közé.

Parancsszavak. Kiméltlenek és durvák. Rekedt kiabálások. Szörnyű láncrobaj. A vasmacska most szaladt le. Kötelek csikorognak és nyöszörögnek. A dokk, ez a nagy acélgerendázat mintha megmozgna. Éles kattogás. Palló kört mér össze a dokkal. Ömlik a hajótöltelek kifelé. Hajók ontja magából egy hetes szákmányát. A hidakon embergolyó, a levegőben vas-karok nyulnak a hajó gyomrába.

S észrevétlenül már itt állunk a hatalmas dokk belsejében. Pokoli zűrzavar, kiabálás, a hajó fáradt gözének sístergése, a csomagok barrikádja között ijedten próbáljuk megtartani egyensúlyunkat a tolongásban.

Valahogyan én vagy a csomagom lökdösött jobban, vagy valami rend elben a rendtelenségben taszított egymás felé, de megtaláltuk egymást.

Fáradtan le akarok ülni kofferemre. De nem lehet. Egy rekedt hang vámvizsgálatot emleget s egy izadt, hatalmas, kerek néger koponya hajlik felém. Összerázkódva felállok.

Igen. Megérkezünk New-Yorkba.

Közügyülés elé kerül a burkolási költségek szétosztása

A debreceni Háztulajdonosok Egyesülete beadvánnyal fordult a városhoz és kérte, hogy a burkolási szabályrendeletet változtassák meg és a háztulajdonosokat terhelő nagy burkolási költségeket igazságosabban osszák szét.

A polgármesteri értekezleten intézkedés történt, hogy ezt az ügyet a közgyűlés elé terjesszék. Előbb azonban a jog- és pénzügyi bizottság és a takarékosági bizottság fogják a kérelmet letárgyalni.

A város ledolgoztatja a munkanélküliekkel az ingyen ebéd árát

A városházán már folyik a téli inszégakció előkészítése. A szükséges adatokat már összeszedték, a számítások folynak és az egész ügyet rövidesen a takarékosági bizottság elé terjesztik.

Értesülésünk szerint felmerült az a terv, hogy ebben az esztendőben egy munkanélküli sem fog ingyen-ebédet kapni, hanem egy heti vagy tíz napi

ingyen kosztoltatás fejében köteles lesz egy napot ingyen dolgozni. Ha munka nem lesz elegendő, akkor az embereket nyilvántartásba veszik és majd nyáron lesznek kötelesek ledolgozni az ingyen ebédek árát.

A tervek szerint hat népkonyhát fognak felállítani és mindenik mellé egy napközi otthont is szerveznek.

Hajdumegyében jobb a buzatermés az országos átlagnál

A vármegyei közigazgatási bizottság ülésén Surgóth Jenő gazdasági főfelügyelő beszámolt a mezőgazdasági helyzetéről. Rámutat arra, hogy az őszi buzából a terméseredmény 40 mázsa volt, ami jobb az országos átlagnál. A rozs termésátlaga hat mázsa. A tavaszi kalászosok igen rossz termést adtak. Árpából 5.60 mázsa, zabból 2.80 mázsa volt az átlag. A minőségi átlag igen gyenge. Tengerivel bevett terület van 97.758 kat. hold. A száraz-

ság folytán a cső és szemképződés igen gyenge. A tengeritörés már megkezdődött. A cukorrépa termés jóval alatta marad az országos átlagnak. A mesterséges takarmányok alig adtak termést. A szőlők fejlődése jó, de a borkereslet lanya. A terményplacon csak kényszereladások vannak.

A terményárak újból csökkenése és a hitelenség következtében a vármegye gazdasági helyzete ismét rosszabbá vált.

Fürdés közben megölte a villanyáram a nagyerdei strand fürdőmesterét

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Megrendítő szerencsétlenség áldozata lett tegnap délelőtt Pándka Árpád 49 esztendősi fürdőmester, aki nyáron a nagyerdei strandfürdőn azóta pedig a Bocskay-téri Népfürdőben teljesített szolgálatot. A népszerű fürdőmester, akit mindenki csak Rendka bácsi néven ismert, mint mindennap, tegnap délelőtt is meg akart fürödni. A Népfürdő egyik kabinjába befűtetett, a medencét teleeresztette vízzel, majd magára zárta az ajtót. Hogy ezután mi történt, nem sikerült pontosan megállapítani.

A Népfürdő személyzet, akik tudtak arról, hogy Rendka Árpád az egyik kabinban fürdik, délután fél 2 óra felé nyugtalankodni kezdtek, amiért a fürdőmester még mindig nem jelentkezett, holott máskor félóránál tovább soha nem szokott a medencében tartózkodni. Hallgatózni kezdtek az ajtó előtt és mivel neszt nem hallottak, a főgépész kinyitotta a belülről bezárt ajtót. Alig lépték át

a kabin küszöbét, rémülten konstataáltak, hogy a fürdőmester körül valami nincsen rendben. Pándka Árpád erősen előre görnyedve feküdt a vízben, a víz felé fordult és teljesen élettelenné látszott. A Népfürdő alkalmazottai megpróbálták magához téríteni, kísérletük azonban eredménytelennek bizonyult, mire orvost hívtak hozzá, de már ő is a beállott halált konstatahatta.

A fürdőmester hirtelen haláláról azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság ment ki a Népfürdőbe. A rendőrorvosi bizottság csakhamar megállapította, hogy Rendka Árpádot villamosáram ölte meg. A szerencsétlen fürdőmester valószínűleg most is villanvozni akarta magát az erre a célra felszerelt készülékekkel, amely valahogy felmondta a szolgálatot és a 120 voltos áram a vízben megölte.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a fürdőmester hozzátartozóit, akik Rendka holttestét kiszállították a halottsházba.

Két gazdálkodó súlyos kocsi-szerencsétlensége

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Két rendkívül súlyos szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Egyek, illetve Polgár községek határában.

Az első szerencsétlenség sebesültje vitéz Mona János egyeki gazdálkodó, aki tengerit szállított haza a határból. Utközben a lova megbokrosodott és vad vágatásba fogott. Moan látva, hogy az állatot a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudja megfékezni, le akart ugrani a szekérről. Alig állt azonban fel az ülésről, elvezette az egyensúlyát és előre bukott. A következő pillanatban a szekér átment rajta és eltorzta mind a két lábát, valamint a bal felső karját.

Hasonló körülmények között történt a második szerencsétlenség is, amelynek ifi. Szilvási István polgári gazdálkodó a sebesültje. A gazdálkodó tököst szállított haza a határból és utközben az első ülő ifi. Szilvási Istvánnal együtt a szekér alá esett. A fiatal gazdálkodó oly szerencsétlenül terült el a földön, hogy a szekér átment rajta, Szilvásinak is eltorzított mind a két lábára, azonkívül a feje tetején és az arcán szenvedett rendkívül súlyos sérüléseket.

A mentők mind a két gazdálkodó életveszélyes állapotban szállították be a debreceni klinikára, ahol ápolás alá vették őket. Életben maradásukhoz kevés a remény.

Hírek

1931 szeptember 17. Csütörtök.
Prot.: Ludmilla, Kath.: Ferenc.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kívó” Piac-utca 33. — Muraközy, Piac-u. 72. — „Sas” Hatvan-u. 70. — „Csillag” Arpád-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban a délkeleti részekben fordultak elő kisebb esapadékok. A nappali felmelegedés általában 16 fok, a nyugati és déli széleken csak 13-14 fokig terjedt. A talaj mentén az ország északi felében az éjjeli lehűlés megközelítette a fagypontot.

Budapesten 16-án délben a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 772 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Változóan felhős idő, lényegesen hűvös.

— Eljegyzés. Nagy József eljegyzte Papp Annuskát. Minden külön értesítés nélkül.

— Felhívás a hajdúvármegyei tanítókhöz. A kultuszminiszternek ma érkezett rendelete értelmében a hajdúvármegyei tanítóknak debreceni közpiskolák felsőbb osztályába vagy az egyetemre járó gyermekei közül 15 lány és 10 fiú a debreceni egyetemi internátusokban ez iskolai évre ingyen lakást, fűtést, világítást kaphat. Érdeklődők jelentkezzenek Mocsáry László főnöczy egyesületi elnöknel Debrecenben Csapó-u. 46. sz.

— Kitalarozzák a város háza homlokzatát. A város háza homlokzatát javítani kell, mert teljesen lehullik róla a vakolat. A műszaki osztály számításai szerint a munka 11.000 pengőbe kerül. A polgármester úgy tervezi, hogy ezt a kitalarozást a téli inség munka keretében végezteti el. Ez azonban azt is jelenti, hogy a város háza építését egyelőre elhalasztották.

— A Keletmagyarországi Gazdatisztai Kör alakuló gyűlése. A Keletmagyarországon működő okleveles gazdatisztok augusztus 30-án Nyíregyházán tartott értekezletükön a „Keletmagyarországi Gazdatisztai Kör” megalakítását határozták el. Az alakuló közgyűlést szeptember 27-én délelőtt háromnegyed 10 órakor Nyíregyházán a vármegyei háza kistermében tartják meg, melyen minden okleveles gazdát szívesen látnak.

— A Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesületének értekezlete. A Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesülete szeptember 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében értekezletet tart. Az értekezlet tárgysorozata: 1. A forgalmi aló váltság alá eső cikkek bejelentési módjának megbeszélése. 2. A napárusítgatás ügye. 3. A hitelmegvonások kérdése. Az Egyesület elnöksége ezúton hív meg minden fűszerkiskereskedőt az értekezletre. Tekintettel arra, hogy a forgalmi adóváltás alá eső cikkek bejelentését az Egyesület vezetősége által elkészített nyomtatványon, egységes formában lehet bejelenteni, — az Egyesület elnöksége arra hívja fel a fűszerkiskereskedőket, hogy a bejelentést még ne tegyék meg, csupán a szeptember 12-én volt készletet pontosan állapítsák meg a következő cikkekben: tizifa, faszén, gyufa, cukor, csokoládé, cukorka, kakaó, az összes fűszer- és gvarmálárak, üveg- és porcellán áruk, szalámi és hentesárak, esetleg bórárak.

— Lövésárás a belga kincstár számára. A Debreceni Gazdasági Egyesület ezúton is közli a lótenyésztő gazdaközönsgel, hogy értesülése szerint szeptember 18-án, pénteken reggel 7 és 8 óra között a lóvásártéren idegen lókereskedők katonai szolgálatra alkalmas lovakat fognak vásárolni a belga hadsereg számára.

— **Etvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizkeletésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttörője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Szeptember 22-én lesz az ismerkedő-est az Ujságíró Clubban. Közbejött akadályok miatt szeptember 22-én lesz az ismerkedő-est az Ujságíró Clubban. Az Ujságíró Club a színpártoló egyesülettel karöltve tartja meg ismerkedő-estélyét az új színi szezon kezdetén kedden este, szeptember 22-én a club összes termében. Akik erre az ismerkedő estélyre meghívott igényelnek, jelentsék előbbi szándékukat az Ujságíró Club igazgatójánál, Arany Bika, félelelet.**

— **Ertesítés. Tisztelettel értesítjük villamos áram fogyasztó közönsgéinket, hogy hálózatunkon eszközrendő javítások miatt f. hó 17-én, csütörtökön déli 12 órától 1 (13) óráig a következő helyeken az áramszolgáltatás szünetelni fog: Magoss György-tér, Károly Ferenc József-ut, Böszörményi-ut vége, Vénkert, Ujkert, Csige kert, Andrássy, Poroszló, Komlóssy, Vilmos császári-ut, Simonyi-ut páros oldali. Világítási Vállalat.**

— **Lezuhant a Páris—bukaresti utasszállító repülőgép. Bukarestből jelentik: A Páris—bukaresti utasszállító repülőgép tegnap este lezuhant. A repülőgép két pilótája és négy utasa életét veszítette. A gép porrá égett.**

— **Iparos szakosztályi ülés. A Debreceni Ipartestület hentes szakosztálya szeptember 18-án, pénteken este fél nyolc órakor az Ipartestület kis tanácstermében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Adópanaszok elintézése és feljövő ügyek. Tekintettel arra a körülményre, hogy az ülésen minden szakosztályi tagot egyformán érdekli, rendkívül fontos ügy kerül tárgyalás alá, a szakosztály elnöksége ezúton hívja fel tagjait, hogy az ülésen feltétlen és pontosan megjelenjen szíveskedjenek.**

— **Önkéntesek derékszíjat 4. sapkát 2, fehér keztyűt 1.80 pengőért vásárolnak Kulesár Imre és fia i. üzletben.**

— **Diákok! Latin fordításokban, puskákban, füzetekben vezet a Springer cég. Fotólemezek, filmek nagy raklára, előhívás ingyen, másolás, szakszerű munka.**

— **Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszközül képez.**

— **Iskolakönyvek és írószerek legjobb beszerzési forrása Antalffy József könyvkereskedő Szent Anna- és Varga-utca sarok és a Nemzeti Antikvárium Piac-u. 40.**

— **IANKÖNYVKÖTÉSEKET legolcsóbban és legtartósabb kivitelben a Nemzeti könyvkötészet készíti. József kir. herceg-u. 16., az udvarban.**

— **B. Valtay Margit táncintézetében szeptember 20-án diákok részére kezdő és haladó tanfolyamok kezdődnek. Kossuth-u. 11.**

— **Ügyvédi iroda megnyitása. Dr. Hadházy Béla ügyvédi irodáját Piac-utca 43. szám alatt (Svetits-palota) földszint jobbra, II-ik udvar, megnyitotta.**

— **Szörmebundák kijávitását, átalakítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémbőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szilveszter, József kir. herceg-utca 3. szám.**

Színház Mozi

ELSŐ HETI MŰSOR:

- 17. csütörtökön: Bizánc. (Megnyitó dísz-előadás. „Standard” műsor. I. Bérletszünet.)
- 18. péntek: „Lili”. (Sz. Patkós Irma és Márkus Lajos bemutatkozása. Bérletszünet.)
- 19. szombaton: Ballerina. (Operett premier. Az új operette-együttes bemutatkozása. Bérletszünet.)
- 20. vasárnap délután 3 órakor első hely-árrakkal: Tatárjárás. (Délutáni bérlet I.)
- 20. vasárnap este: Ballerina. (Bérletszünet.)
- 21. hétfőn este: Ballerina. A) 1. bérlet.
- 22. kedden este: Meddig fog szeretni? (Fülszág, bemutató. Bérletszünet.)
- 23. szerdán este: Ballerina. (B. 1. bérlet.)
- 24. csütörtökön este: Meddig fogsz szeretni? (Bérletszünet.)
- 25. pénteken este: Ballerina. (C. 1. bérlet.)

Ma este nyolc órai kezdettel díszelőadás keretében nyitja meg kapui a Csokonai Színház

A Csokonai Színház nyári szünet alatt teljesen átrevonált nézőtere, a mai kor követelményeinek megfelelően átterelt új csillár-lámpával és lámpával, ünnepi díszben és fényben várja megnyitó előadásra Debrecen város közönsgét.

A megnyitó díszelőadás ünnepi műsora: Góncsi Mihály. Játssza a m. kir. 11-es honvéd zenekar, Nöth Antal főkapitány vezényletével. 2. A debreceni közönsgét köszönti Kardoss Géza színgazgató. 3. Perjessy Mihály a Színpártoló Egyesület elnökének gyöngékedése helyén. Szilass Hugó az igazgatótanács tagja üdvözlő az új társulatot. Ezt követően Hercegh Ferenc klasszikus történelmi színművét a „Bizánc”-ot mutatja be az új operette-együttes Thuróczy Gyula rendezésében.

A nagy író örökbecsű alkotásának főszerzői: Halasi Mariska, Könyves Tóth Erzsébet, Hunyor Margit, Fáskerly Mária, Thuróczy Gyula, Kemény László, Cselle Lajos, Kormos Ferenc, Dr. Látzó József, László Gyula, Márkus Lajos, Rónay Béla, Szabó Imre, Várdi Pál.

Sz. Patkós Irma az új primadonna és Márkus Lajos az új honvivő a békeidők lecforróbb sikerű énekes színművében Hervé csodás muzsikájú „Lili”-lében mutatkoznak be a debreceni közönsgének. Sz. Patkós Irma a parádés szerepében csak nemrég mutatkozott be dőnő sikerrel a Városi Színházban a budapesti közönsgének.

Szombaton, szeptember 19-én:
Ujdonság! Operett! Premier!
A Király Színház Martos—Szirmay slágere.
BALLERINA

Teljesen új kiállítás! Szencziócs tárcsák! Az új operett együttes bemutatkozása! Sziklay Jenő művész rendezésében. A kitűnő zenéjű és nagyszerű humor operett főszereplői: Apor Klári, Jurik Ica, Sz. Patkós Irma, Bányász István, Cselle Lajos, Kormos Ferenc, Kemény László, Márkus Lajos, Rónay Béla, Szabó Imre, Várdy Pál, aki a táncokat is betanította. A darabban előforduló táncbetéteket Gálly Erzsébet táncolja.

Sok pénzt takarít meg, ha hétélet vált a Csokonai Színházba. Rendkívül kedvezmények! Havl 6 pengőért már földszinti ülőhelyeket bérelhet! Színpártolóknak még külön kedvezmény! A., B., C. bérlet hét ó, szerda vagy pénteki napokra. Szélvénybérlet tetszése szerinti előadásra és napra. Vasár- és ünnepnap délutáni bérlet. Bemutató (premier) bérlet. Részletes felvilágosítás a titkári irodában.

A fent hirdetett összes előadások jegyeit már árusítja a színházi pénztár délelőtt 10-1-ig és délután 5-8-ig.

Mozik műsora.	
Ma, csütörtökön 7 és 9 órakor:	
Vígjátékhoz	Saltó mortálé
Uránia	Ikerférj
Arató	Szünet

RÁDIÓ

A budapesti rádió csütörtöki műsora:

- D. e. 9.15: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vízállásjelentés, 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, 12.05: Gramofonhangverseny 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszer árak, piaci árak, árfolyambírek. 4: Mocsáry Pál dr. előadása: „A műselyem” 4.45: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Szilágyi Dezső okl. szőlőszedő: „A szüret és a borkészítés”. 5.30: A Szervánky kuartett hangversenye. 6.30: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson). 7: Magyar dalok. Kurucz János és Thegze-Gerber Miklós szerzeményei. Előadja: Kőszegi Teréz és László Audor. Zongorán kísérik a szerzők. 8.20: A „Fidelio” c. opera ismertetése és a színpad felolvasása. 8.30: A genfi nemzetközi bűnügyek keretében: Beethoven: „Fidelio” c. operájának közvetítése Genfből. 9.45: Pontos időjelzés, hírek. Utána: Időjárásjelentés. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának, valamint a Fejes szalonzenekarnak hangversenye. Kalmár Pál (ének) közreműködésével.

Külföld:

- Bécs (516) D. e. 11.30: Hangverseny. 12.40: Gramofonzene. D. e. 8: Medina Darion énekes hangversenye. 9: Szórakoztató hangverseny.
- Berlin (418) D. u. 4.30: Fuvolahangverseny 6.30: Népszerű hangverseny. 8.30: Beethoven Fidelio. Operaközvetítés Genfből. 11.10: Hírek. Utána tánczene. 12.30: Éjjeli hangverseny.
- Stuttgart: (360) D. u. 5: Zenekari hangverseny. 8: Strauss Richard: Salome. Operaközvetítés. 9.45: Szórakoztató zene.
- Prága (486) D. e. 11.30: Gramofon. 12.30: Hangverseny Osztravából. D. u. 2.30: Rádió zenekar Pozsonyból. 7.05: Katonazene. 8.30: Zongora hangverseny. 9.05: Vonós nyolcas. 10.15: Orgonahangverseny.
- Róma (441) D. u. 5.30: Ének- és zenekari hangverseny. 8.10: Gramofonzene. 9: Szimfonikus hangverseny.
- London (556.3) D. u. 6.35: Fuvós zene. 7.30: Vigjáték. 9.20: Könyvű zene. 10.30: Tánczene.

Sport

„Kinizsi” és Botond base-ball mérkőzés
Két rivális base-ball csapat, a Kinizsi és a Botond mér össze erejét vasárnap délután 3 órakor a villanyvár Bocskai-téri sportpályán. Ez nivósabb mérkőzés lesz az eddig látottaknál, mert most mindkét csapat kompletten fog kiállani.

- Vásárok jegyzéke**
- Szeptember 17-én. Balatonrend. Patca. (sertésvásár nincs). Süttő. Törökoppány (sertésvásár nincs). Állatvásár: Cellőmők (a vásár megartása bizonytalan). Kirakodó-vásár: Csipkerek.
 - Szeptember 18-án. Csenger, Gamás, Gölle (sertésvásár nincs). Sentes.
 - Szeptember 19-én. Kirakodóvásár: Sentes.
 - Szeptember 20-án. Baja, Érsekudkert, Turkeve.
 - Szeptember 21-én. Ló-, marha- és kirakodóvásár: Alsóság, Erdőcsokonya.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Keltető gépek műanyag
Bészler Lajosnál
a Csonkatorony mellett

HAJDUFÖLD

Szerkesztő:
MEISSNER KÁROLY,
a Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGI

Esett a buza és rozs ára a termény- tőzsdén

A készruvásáron a buza 30, a rozs 25 fillérral olcsóbbodott, ellenben a zab 10—25, a tengeri pedig 10 fillérral drágult.
A határidőpiacon a decemberi buza 50, a májusi 40 fillérral olcsóbbodott. A márciusi pozsnál szintén 40 fillér volt az árcsökkenés. Egyik verzió szerint vidéki készruvásárlások ellenében voltak nagyobb arbitrázseladások a határidőpiacon, másik verzió szerint azokkal az újabb becslésekkel kapcsolatban történtek volna lebonyolítások, amelyek szerint a Statisztikai Hivatal 2—3 millió méter-mászával nagyobbra becsülte a buza-termést, mint amennyire a földművelésügyi minisztérium taksálta. A májusi tengeri a készruvásárlásnak megfelelően néhány fillérral drágult.

A lisztárak nem változtak.
Határidőüzlet:
Buza: december: 10.50, 40, 35, 30, 20, 18, zárlat 10.15—20, március 11.70, 68, 57, 48, 56, 50, 40, 37, zárlat 11.38—40.
Rozs: március 11.32, 30, 25, zárlat 11.25—11.26.
Tengeri: május 12.28, 30, 35, zárlat 12.32—12.33.

Készruvásárlás:
Buza: tiszai 77 kg 9.10—9.35, 78 kg 9.25—9.50, 79 kg 9.40—9.65, 80 kg 9.45—9.75, tiszai 77 kg 8.85—9.00, 78 kg 9.00—9.15, 79 kg 9.15—9.30, 80 kg 9.25—9.35, fejezm., dúll, pestv., bácskai 77 kg 8.75—8.90, 78 kg 8.90—9.05, 79 kg 9.05—9.20, 80 kg 9.15—9.30.
A különleges (80 kg) tiszai buza 9.95—10.70 P.

Rozs: pestv. 8.90—9.00, egyéb rozs 8.90—9.00, tak. árpa I. 14.50—15.00, tak. árpa II. 14.00—14.25, felv. sörárpa 18.00—20.00, egyéb sörárpa 16.50—17.75, zab I. 17.80—18.10, zab II. 17.50—17.70, egy-b tengeri 14.00—14.80.
Zürichl zárlat

Páris 20.09, London 24.91 és háromnyolcad, Newyork 512.50, Brüsszel 72.27 és fél, Milánó 26.80, Madrid 46.25, Amszterdam 206.77 és fél, Berlin 120.60, Wien 72.00, Szófia 3.71, Prága 15.15 és háromnegyed, Varsó 57.35, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 9.04 és fél, Bukarest 3.05 és egynegyed.

Valutárfolyamok
Angol font 27.70—28.00, Belga 79.00—80.00, Cseh korona 16.92—17.06, Dán korona 152.20—153.40, Dínár 10.01—10.11, Dollár 571.75—571.75, Francia frank 22.50—22.80, Hollandi forint 229.55—231.35, Lengyel zloty 63.70—64.20, Lei 3.39—3.44, Leva 4.10—4.18, Lira 29.70—30.00, Német márká 135.05—136.05, Norvég korona 152.50—153.70, Osztrák csbil. 80.00—80.60, Svéd korona 110.95—111.85, Svéd korona 152.70—153.90.
Debreceni termény- és takarmány piaci árak
Szeptember 16.

Buza 6.20—7.00 és a Boletta, Róz 5.90—6.20 és a Boletta, Árpa 12.00—13.50, Tengeri szemes 6 13.50—14.00, Tengeri csöves, új 5.00—5.50, Lucerna 7.00—8.50, Széna 6.00—7.00, Lóhere 6.00—6.50, Bükköny 6.00—7.00, Szalma 2.20, Fehér tük 2.00 P.
Téli kg 46—60 fillér, Bika 52, Borjú kg

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreczeni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes befizetése mellett közlünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 1—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés
AROMÁS,
zamatos kávét
Király útlelet-
ben vevő előtt
pörkölik. Dé-
genfeld-tér 11.
Ismerősök hiányában
ez uton szeretnék meg-
keresni állami alkalma-
zattal vagy jobb iparossal.
Cím: „Szerény” jelige a
kiadóban.

„Unalmas”
Jellegre levél ment, kérem
sürgősen átvenni. 203

„Kicsim!”
Imádkozt levélkéd, üzeneted
megkaptam, milliószor csó-
kollak érte. Kétheti távol-
lét után jithol. Légy meg-
nyugodva, nincs semmi
hall! Kellemes szórakozást
kíván: Babuskád. 1999

Házasság
Férjhez mennék
Jobb iparoshoz vagy állami
alkalmazottnak. Leveleket
„Ingalan” jeligére a kiadó-
ba kérek. 194

Betöltendő
állás nőknek
Mindenes szakácsnő
felvétetik. — Jelentkezni
K. suth utca 15., fűszerüz-
letben. 55

Könyvelésben
és gépirásban gyakorlott,
16 és gyors kézírású kis-
asszonyt azonnal felve-
szünk. Sajátkezűleg írt
ajánlatokat, életkori, eddigi
munkács és fizetési igé-
nyek megjelölésével „Al-
landó” jeligére a lap kiadó-
hivatalába kérünk. 173

Női
konfekció előkészítő nő fel-
vétetik az Apolló Divat-
áruházban. 193

Jobb
család: 1 való övezet —
vagy idősebb leányt keres-
sek háztartásához 2 sze-
mélyhez. Árpádtér, Sámson
utca 4. szám. 2028

Mindenes
főző alkalmazást keres öt-
éves bizonyítvánnyal. Cí-
met kiadóba kér. 2033
Gyermekgondozónő
jó bizonyítvánnyal állást
keres 15-ikére. Dora Anna,
Álmosd, Bihar m., Miskolci
udvar. 1902

Allást
kereső nők
Egy
jobb háztartásnő, ki töké-
letes a háztartás minden
ágában, állást keres. Cím a
kiadóban. 1651

Egy
jobb leány idősebb házas-
párhoz mindenesnek vagy
gyermek mellé ajánkozik.
Értekezni Péterfia u. 4. 1485

Betöltendő
állás férfiaknak
Cipész
segéd felvétetik. Dugovits
titusz u. 8. 204

Egy
16 munkás eszmadia segéd
felvétetik. Busi u. 7. 2036

Allást
kereső férfiak
Műkörtész
35 éves, szorgalmas, sze-
rény, szakképzett, kicsea-
ladu egyén állást keres bár-
mikorra urada-ombá is. —
Butor Szabolcs megyében
Kriszán Árpád műkörtész
Budapest X., Kozma udvar
840. szám. Háské temetője.

A mi áraink a legolcsóbbak.

Magyar Ruhaipar
a Bikaszálló épületében

iskolaruhák

Magyar Ruhaipar
a Bikaszálló épületében

fiu öltönyök

Magyar Ruhaipar
a Bikaszálló épületében

fiu felöltők

Magyar Ruhaipar
a Bikaszálló épületében

ősz öltönyök

Magyar Ruhaipar
a Bikaszálló épületében

téli kabátok

Mindenben nagy választék

Minőségeink
teljesen megbízhatók.

1900 P
Kézpénz óvadékkal rendelkező 45 éves férfi...

Butorozott szoba

Simony ut 9.
szám alatt butorozott szoba elsőre kiadó 1934

Az összes iskolához közel, szépen butorozott nagy utcai szoba 1-2 egyetemi hallgatónak vagy középiskolásoknak...

Csinosan butorozott, kellemes utcai szoba 1-2 diák vagy diáklány részére...

Csinosan butorozott különbejáratu szoba kiadó. Két diák elváltást kaphat...

Butorozott szoba, esetleg teljes ellátással egy vagy két szerezni igényű diáknak kiadó.

Különbejáratu butorozott szoba, előszobával kiadó. Varga utca 6. sz. 22

Utcai különbejáratu szoba diáknak vagy magánosnak butorozva vagy anélkül kiadó.

Kiadó szépen butorozott szoba. Batthyány utca 5. szám alatt. 1956

Különbejáratu butorozott szoba két, esetleg egy személyre kiadó. Vörösmarty utca 16. 206

Utcai szoba butorozva vagy butorozni kiadó. Thaly Kálmán u. 3. 2030

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Közép épület, Péterfia u. 30. 194

Utcai butorozott szoba kiadó. Egy diáklány teljes ellátást kaphat. Plac utca 79. II. emelet. 198

Különbejáratu jól butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 15. emelet. 201

Különbejáratu utcai kényelmes butorozott, féregmentes csendes szoba parketes, fűrdőszobával 1-2 ur, női szabónak kiadó. Jókai utca 6. 176

Különbejáratu butorozott szoba diákoknak is kiadó. Hatvan u. 38. kerület. 185

Butorozott szoba, központban, fűtés, világítással együtt 50 pengőért azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 188

Butorozott szoba kiadó. Jó házi-állatot kapható. Meszera utca 2. 2024

Apróhirdetésekre, előfizetésekre minden felvi ágosítást telefonon a

141 szám ad

Központban butorozott különbejáratu szoba 1 vagy 2 személy részére kiadó...

Kiadó Sesta ut utolsó nyaralójában egyetemista lakásokkal szemben butorozott szoba. 1957

Modern 2 szoba, előszoba, színházra balkonnal azonnal kiadó. Kossuth u. 8. 1790

Két szoba, konyha, speiz kiadó. Boldogfalva utca 6. szám. 2031

Kiadó 5 szobás, fűrdőszobás lakás mellékhelyiségekkel álló lakás évi 1.800 pengő bérlet. november 1-re. Csapó u. 56. sz. alatt. 199

Plac utca 41. sz. házban 2 szoba, előszoba, fűrdőszobás lakás különösen irodának, garzonlakásnak november elsejére kiadó. 178

Ispóty utca 7. alatt utcai 2 szoba, előszoba, konyha bérbeadó. 2035

Kiadó 2 szoba, konyha 24 P-ért október 1-től. Honvédtemető utca 10. sz. 189

Beliten u. 14. három szobás udvari lakás kiadó mellékhelyiségekkel azonnalra. 2024

Ujonnán festett modern három szobás fűrdőszobás utcai lakás azonnal kiadó. Csokonai u. 41. 1654

Kiadó 2 szoba, konyha, speiz, előszoba és pinca, lakóhelyiség udvarban. Széchenyi utca sarok. 138

Kiadó I. emeleti elő- és fűrdőszobás lakás. Rákosi Leó u. 5. (volt Király u.) 2031

4 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai u. 6. 2015

Kiadó lakások: Egy I. emeleti udvari lakás, mely 3 szoba, előszoba, hall, fűrdőszoba, cselédszoba, konyha és mellékhelyiségekkel áll november hó 1-re. Egy III emeleti utcai lakás, mely áll 5 szobából, előszoba és fűrdőszobából s minden más komforttal azonnal. Valamennyi lakás központi fűtéssel. A házban szomszédos van mely a lakók által ingyen vehető igénybe. Érdeklődni Plac utca 34. központban

Több redbell 2 szoba, konyhas lakás kiadó. Simonffy utca 48. 1974

Szoba, előszobával, konyhával, kamarával egy-két egyén számára kiadó. Bundi utca 15. 2027

Két szoba, konyha, speiz mellékhelyiségekkel kiadó. Arany János u. 16. 174

Kiadó 2 szobás fűrdőszobás lakás azonnal. Barna utca 2/b. 207

Kettő szoba, konyhas utcai lakás november elsejére kiadó. Thaly Kálmán utca 6. szám alatt. 2014

Háromszobás utcai előszoba, fűthető nagy veranda, szép tisztított lakás november hó 1-re kiadó. Rákóczi utca 36. sz. 1993

2 szobás modern lakás kiadó azonnal. Péterfia 46. 1993

Teljes ellátás Görög templom közelében középiskolai tanulók teljes ellátást kap. Telesi u. 13. 2. aljtó jobbra. 1926

Izz. uricsalád elvállal teljes ellátásra nagyobb diákok, diáklányt, esetleg egyetemistát. Dr. Darabás, Batthyány utca 17. 146

Diákok, főiskolai hallgatók, kényelmes szobát teljes ellátással kaphatnak. Szent Anna 58. 109

Izraelita egyetemi hallgatóknak vagy középiskolások lányok ellátást kaphatnak. Kossuth utca 55. 181

Kereslet Kállyhát Pans. Kalor. Cyhlopot keresek megvételre. közép nagyságot és egy kisebbet. József kir. herceg u. 16. V3

Keresek megvételre egy jókarban lévő fotel ülőkadat. Alánlatokat a szerkesztőségbe. A

National zépet, kis tyust megvételre keres Deutsch Albert és Fia. 192

Oktatás Köszért olcsó középiskolást egyetemista több tárgyból tanítana. Cim: „Tudás”. Kollegium. V2

Egyetemi hallgatók korrepetálást vagy vizsgai előkészítést vállal elemi, polgári, képző gimnázistáknál, valamint szongoraoktatást. Mester u. 34. központban

Németül tanít azonnali konverzációval. Kossuth u. 30. 1994

Gyorsírást biztos eredményel olcsón tanít Izsák joghallgató. József kir. herceg u. 6. I. em. Jelentkezések 2-4-ig. 202

Ajánlat KIRÁLY kávéi mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. szám.

Szemüvegek, hőmérők, látszerek legolcsóbban Paulo vésnök bélyegzőkészítő és lát szerkeszkedőnél, Batthyány u. 22. 3847

Ondolálás 50. manikűr 30. speciális női hajvágás 30. fejmosás 60 fillér. Miklós utca 59. Toma. 169

Olcsón és izlésesen varrok női ruhát és fehéreműveket. Cim: Péterfia u. 42-44. étkezdében. 187

Szőlő, mézédés, felkőnni való, állandóan kapható. Hatvan utca 4. 186

Szőlő, bakar, téli felakasztható és befőzni való őszibarack eladó. Poroszlai ut 40. 189

Előszobatal, topolya háló, divány, henteser, chédlőkredenc, szifon, ág. asztal olcsón eladó. Veszek használt butort. Hatvan utca 21. 175

Óriászemű földieper palánta eladó. Simonffy ut 13. sz. 2023

Ötönnyök, télikabát fordítását olcsón elvállalom. Gnant, Meszera utca 25. 179

Tengerigöré kiadó. József kir. herceg u. 12. szám. 182

Uri család a város központján szongora, fűrdőszoba használatlalt intelligens leánykát teljes ellátásra elfogad. Cim a kiadóban. V2

Alma Aranyármint, batul, Jonathan klóba 10 fillér, kapható Zöldia utca 1. Molnár Lukácsnál. 2032

Birtok bérlet Honvédtemető u. 10. sz. kert konyhakertésznek négy-szögölenként 15 fillérig kiadó. 183

Kossuth-kertben, Láhner utcán 7 és egyenget hold föld bérbeadó. Értekezni József kir. herceg u. 12. sz. 181

Üzlet, műhely, raktár Kiadó egy fél üzlethelyiség. ugyanott eladó egy cilind gép. Simonffy 34. 177

Jómeneteli trafikkhoz farsat keresek. Cim a kiadóban. 2029

Iroda és üzlethelyiség Plac u. 7. sz alatt azonnal kiadó. Értekezni lehet Bészler és Dávid vaskereskedésben, Plac utca 7. 1878

Forgalmas helyen üzlethelyiség azonnal kiadó. Sas-u 4. 1789

Kiadó a Debreceni Ujság kiadó hivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923

Havi netto 350 pengő jövedelmező üzlet más elfoglaltság miatt 1500 pengő ellenében azonnal áadó. Cim a kiadóban. 205

Üzlethelyiség utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Plac-utca) 70 szám alatt. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 516

Autó motor, kerékpár Anstiraktor Bzemképes dinamóval, szilárdcsával 1200 pengőért eladó. Fekete Gábor, Nádudvar. V2

Eladó kitűnő állapotban lévő hat hengeres Auburr gyártmányu négyüléses csukott, személyautó. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 4097

Kerékpárok. használt, de kitűnő állapotban igen olcsón eladó kedvező részletesítés mellett. Debreceni Autóforgalmi, Hatvan utca 58. 444

Eladó föld Eladó jutányosan 5 hold. Kádár dűllé 42. 2010

Az Elepen 96 katasztrális hold föld eladó. van rajta uri lakás, cselédlakás. Jókarban lévő épületekkel Értekezni lehet Dr. Kun Miklós ügyvéd úrnál. Széchenyi utca 2. 2013

Köndör utcai házhelyek négy-szögölenként 4 pengőért részletfizetésre eladók. Szent Anna 4. 2034

Eladó Kishegyesi ut 37. sz. alatt 8 kat. hold föld. Értekezni a helyszínen vagy Frenkel Bankházban, Hunyadi u. 21. 200

Tanyás ingatlan 2 kat. hold a Diózegei út mentén a 6-os kilométernél 4 hold őszivel kezedező áron és zelési feltételekkel eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 1878

Gazdasági eszközök Eladó kettőpár garnitúra gép, egyik körül gyűrűs 8, másik golyós hatos hozzávaló magánjáró kazánokkal, felszerelésekkel együtt 4000 pengő. Pinczés Ferenc géptulajdonos, Hajdúszoboszló. 1885

Eladó ingóság 2 darab nagyobb jókarban lévő vaskályha eladó. Debreceni szállodában. 169

Eladó jókarban lévő férfi átmeneti kabát, használt chédlőszekrény, egyéb ingóságok. Barna u. 2 b. 205

Szivattyus kut eladó. Értekezni: Arany János u. 13. 190

Eladó ablak, asztal, hokedli, bordó. Nyilastelep, Német u. 22. szám. 197

Szivattyus kut eladó. Értekezni: Arany János u. 13. 190

Szőlő, bakar, téli felakasztható és befőzni való őszibarack eladó. Poroszlai ut 40. 189

Butorok Majdnem új fél háló berendezés és egy szalonzarnitúra nagyon olcsón eladó. Csoska utca 9. 129

Sakkozók figyelmébe! Egy teljesen új kemény fából készült, berakott szalon sakkasztal, figurákkal jutányosan eladó. Burgondia 14. 1507

Nyomatot a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: Dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDE, 1931